

“ใช้เฉพาะราชการ ไม่เป็นสิ่งพึงเปิดเผย”

บันทึก

## เรื่อง การจดทเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท

ตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ด. ๑๔๑๗/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ว่ากะชวงพานิชได้รายงานขอให้คณะกัมการกริสติกาช่วยพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการจดทเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท และนายทเบียน ตามกตกะชวงพานิชออกตามความในมาตรา ๑๐๑๔ มาตรา ๑๐๑๕ และมาตรา ๑๐๒๐ แห่งกตทหมายแพ่งและพานิช ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ ความพิสดารปรากฏในสำเนาหนังสือกะชวงพานิช ที่ น. ๑๐๑๒/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ดังต่อไปนี้ คือ

กะชวงพานิชได้รับรายงานกรมทเบียนการค้าว่า เนื่องจากกตกะชวงพานิชออกตามความในมาตรา ๑๐๑๔ มาตรา ๑๐๑๕ และมาตรา ๑๐๒๐ แห่งประมวนกตทหมายแพ่งและพานิช ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ ข้อ ๕ บัญญัติว่าการลงลายมือชื่อในคำขอให้ลงต่อหน้านายทเบียน ฯลฯ และข้อ ๑๐ (๑) แห่งกตกะชวงฉบับเดียวกันบัญญัติว่า ให้หัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทเพนนายทเบียน ดังนี้ ถ้าในบางโอกาสนายทเบียนไม่สามารถจะปฏิบัติหน้าที่ได้ เช่นป่วยหรือติดราชการหย่างอื่น อาจทำให้การรับจดทเบียนขัดข้อง เพราะเจ้าพนักงานผู้อื่นในกองหุ้นส่วนบริษัทไม่อาจรับเพนพยานลายมือตามความในข้อ ๑ (๑) แห่งกตกะชวงดังกล่าวได้ จึงขอให้กะชวงพานิชตั้งหัวหน้าแผนกในกองหุ้นส่วนบริษัท เพนผู้ช่วยนายทเบียน เพื่อแก้ข้อขัดข้องที่กล่าวข้างต้น กะชวงพานิชได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องนี้เพนปัญหาอยู่ เพราะในกตกะชวงไม่ได้ระบุผู้ช่วยนายทเบียนไว้ การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทเบียนย่อมจะไม่มีอำนาจหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้มีผลสมบูรณ์ได้ตามกตทหมาย วิธีการที่จะแก้ข้อขัดข้องนั้นเห็นว่า (๑) แก้ไขเพิ่มเติมกตกะชวงระบุให้หัวหน้าแผนกในกองหุ้นส่วนบริษัทเพนผู้ช่วยนายทเบียน หรือ (๒) ออกคำสั่งประจำไว้เพนการพายในว่า ถ้าหัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทในหน้าที่นายทเบียนมีกิจจำเป็นด้วยประการใดที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยตนเองได้ ให้หัวหน้าแผนกในกองหุ้นส่วนบริษัททำการแทนหัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทได้ ก็คงจะไม่มีปัญหาอันใด แต่การที่จะแก้ตามวิธีที่ (๑) นั้น จะต้องเสียเวลาและยุ่งยาก กะชวงพานิชคิดจะทำในวิธีที่ (๒) จึงขอให้คณะกัมการกริสติกาพิจารณาว่าจะชอบและมีผลปฏิบัติสมบูรณ์ตามกตทหมายหรือไม่

คณะกัมการกริสติกา (กัมการร่างกตทหมายกองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าความในข้อ ๕ ของกตกะชวงพานิชออกตามความในมาตรา ๑๐๑๔ มาตรา ๑๐๑๕ และมาตรา ๑๐๒๐ แห่งประมวนกตทหมายแพ่งและพานิช ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ ที่ว่า “การลงลายมือชื่อในคำขอ ให้ลงต่อหน้านายทเบียน” นั้น เพนบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการขึ้นไว้เพื่อให้เจ้าพนักงานรู้

ว่า หย่าจริงจะรับเชื่อฟังได้ว่า ลายมือชื่อในคำขอเป็นลายมือชื่อที่ถูกต้อง อีกนัยหนึ่งคือ บทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติที่ใช้กับเจ้าพนักงานโดยเฉพาะ หาใช่เป็นบทบัญญัติที่ใช้กับบุคคลภายนอกหรือเกี่ยวกับสิทธิหรือประโยชน์ของบุคคลภายนอกไม่ และเมื่อเป็นบทบัญญัติที่ใช้กับเจ้าพนักงานโดยเฉพาะแล้ว หากเจ้ากะชวงเห็นสมควรที่จะให้คำชี้แจงแก่เจ้าพนักงานเกี่ยวกับบทบัญญัตินั้นอย่างไร ก็อาจที่จะออกคำสั่งชี้แจงและให้ถือเป็นระเบียบภายในของเจ้าพนักงานได้อาศัยเหตุผลดังกล่าวมานี้ก็มีการร่างกฎหมายจึงเห็นว่า ในการที่จะแก้ปัญหาข้อขัดข้องที่กะชวงพานิชหรือมานั้นไม่จำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมกตกะชวงแต่ประการใด กะชวงพานิชชอบที่จะวางระเบียบภายในขึ้นไว้โดยวิธีออกคำสั่งชี้แจงว่า หัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทในหน้าที่นายทเบียนตามกตกะชวงนั้น หมายความว่าตลอดถึงผู้ทำการแทนในกรณีที่หัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกตกะชวงนั้นด้วย ส่วนวิธีการที่กะชวงพานิชดำหริจะแก้ข้อขัดข้องโดยออกคำสั่งประจำไว้เป็นการภายในว่า ถ้าหัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยตนเองได้ได้ หัวหน้าแผนกในกองหุ้นส่วนบริษัททำการแทนหัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทได้นั้น ก็มีการร่างกฎหมายก็เห็นว่า ไม่เป็นการจำเป็นดังได้กล่าวมาแล้ว

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๔๘๖

เรื่องเสร็จที่ ๖๐/๒๕๖๖

(แก้ไขภาษาให้เป็นปัจจุบัน)

“ใช้เฉพาะราชการ ไม่เป็นสิ่งที่เปิดเผย”

บันทึก

## เรื่อง การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท

ตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ต. ๑๔๑๗/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ว่ากระทรวงพาณิชย์ได้รายงานขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาช่วยพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท และนายทะเบียน ตามกฎกระทรวงพาณิชย์ออกตามความในมาตรา ๑๐๑๔ มาตรา ๑๐๑๕ และมาตรา ๑๐๒๐ แห่งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๖ ความพิสดารปรากฏในสำเนาหนังสือกระทรวงพาณิชย์ ที่ น. ๑๐๑๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ดังต่อไปนี้ คือ

กระทรวงพาณิชย์ได้รับรายงานกรมทะเบียนการค้าว่า เนื่องจากกฎกระทรวงพาณิชย์ออกตามความในมาตรา ๑๐๑๔ มาตรา ๑๐๑๕ และมาตรา ๑๐๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๖ ข้อ ๕ บัญญัติว่าการลงลายมือชื่อในคำขอให้ลงต่อนายทะเบียน ฯลฯ และข้อ ๑๐ (๑) แห่งกฎกระทรวงฉบับเดียวกันบัญญัติว่า ให้หัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทเป็นนายทะเบียน ดังนี้ ถ้าในบางโอกาสนายทะเบียนไม่สามารถจะปฏิบัติหน้าที่ได้ เช่น ป่วยหรือติดราชการอย่างอื่น อาจทำให้การรับจดทะเบียนขัดข้อง เพราะเจ้าพนักงานผู้อื่นในกองหุ้นส่วนบริษัทไม่อาจรับเป็นพยานลายมือตามความในข้อ ๑ (๑) แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวได้ จึงขอให้กระทรวงพาณิชย์ตั้งหัวหน้าแผนกในกองหุ้นส่วนบริษัท เป็นผู้ช่วยนายทะเบียน เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องที่กล่าวข้างต้น กระทรวงพาณิชย์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาอยู่ เพราะในกฎกระทรวงไม่ได้ระบุผู้ช่วยนายทะเบียนไว้ การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนย่อมจะไม่มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติงานให้มีผลสมบูรณ์ได้ตามกฎหมาย วิธีการที่จะแก้ไขข้อขัดข้องนั้นเห็นว่า (๑) แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงระบุให้หัวหน้าแผนกในกองหุ้นส่วนบริษัทเป็นผู้ช่วยนายทะเบียน หรือ (๒) ออกคำสั่งประจำไว้เป็นการภายในว่า ถ้าหัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทในหน้าที่นายทะเบียนมีกิจจำเป็นด้วยประการใดที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยตนเองได้ ให้หัวหน้าแผนกในกองหุ้นส่วนบริษัททำการแทนหัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทได้ ก็คงจะไม่มีปัญหาอันใด แต่การที่จะแก้ตามวิธีที่ (๑) นั้น จะต้องเสียเวลาและยุ่งยาก กระทรวงพาณิชย์คิดจะทำในวิธีที่ (๒) จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาว่าจะชอบและมีผลปฏิบัติสมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ความในข้อ ๕ ของกฎกระทรวงพาณิชย์ออกตามความในมาตรา ๑๐๑๔ มาตรา ๑๐๑๕ และมาตรา ๑๐๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๖ ที่ว่า “การ

ลงลายมือชื่อในคำขอ ให้ลงต่อหน้านายทะเบียน” นั้น เป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการขึ้นไว้เพื่อให้เจ้าพนักงานรู้ว่า อย่างไรจึงจะรับเชื่อฟังได้ว่า ลายมือชื่อในคำขอเป็นลายมือชื่อที่ถูกต้อง อีกนัยหนึ่งคือบทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติที่ใช้กับเจ้าพนักงานโดยเฉพาะ หากใช้เป็นบทบัญญัติที่ใช้กับบุคคลภายนอกหรือเกี่ยวกับสิทธิหรือประโยชน์ของบุคคลภายนอกไม่ และเมื่อเป็นบทบัญญัติที่ใช้กับเจ้าพนักงานโดยเฉพาะแล้ว หากเจ้ากระทรวงเห็นสมควรที่จะให้คำสั่งชี้แจงแก่เจ้าพนักงานเกี่ยวกับบทบัญญัตินั้นอย่างใด ก็อาจที่จะออกคำสั่งชี้แจงและให้ถือเป็นระเบียบภายในของเจ้าพนักงานได้ อาศัยเหตุผลดังกล่าวมานี้กรรมการร่างกฎหมายจึงเห็นว่า ในการที่จะแก้ปัญหาข้อขัดข้องที่กระทรวงพาณิชย์หรือมานั้นไม่จำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงแต่ประการใด กระทรวงพาณิชย์ชอบที่จะวางระเบียบภายในขึ้นไว้โดยวิธีออกคำสั่งชี้แจงว่า หัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทในหน้าที่นายทะเบียนตามกฎหมายกระทรวงนั้น หมายความว่าผู้ทำการแทนในกรณีที่หัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงนั้นด้วย ส่วนวิธีการที่กระทรวงพาณิชย์ดำริจะแก้ข้อขัดข้องโดยออกคำสั่งประจำไว้เป็นการภายในว่า ถ้าหัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยตนเองได้หัวหน้าแผนกในกองหุ้นส่วนบริษัททำการแทนหัวหน้ากองหุ้นส่วนบริษัทได้นั้น กรรมการร่างกฎหมายก็เห็นว่า ไม่เป็นการจำเป็นดังได้กล่าวมาแล้ว

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๔๘๖